

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 05. Механізми державного управління в галузі освіти

Спеціальність **073 Менеджмент**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма **«Управління навчальним закладом»**

Освітній ступінь _____ **магістр**
(бакалавр/магістр)

Інститут, факультет, відділення **Інститут психології і педагогіки,
психолого-природничий факультет**
(назва інституту, факультету, відділення)

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Механізми державного управління в галузі освіти» для здобувачів освітнього ступеня магістр галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 Менеджмент за освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом».

Мова навчання: українська.

Розробники: Галатюк М. Ю., кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи РДГУ

Протокол № 4 від « 24 » серпня 2020 року

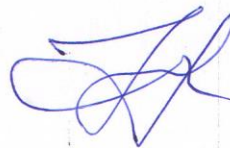
Завідувач кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи проф. Малафійк І. В.

I. Малафійк

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету.

Протокол № 4 від « 2 » вересня 2020 року

Голова навчально-методичної комісії

доц. Сяська І. О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4,0	Галузь знань <i>07 Управління та адміністрування</i>	Вибіркова	
Модулів — 2	Спеціальність <i>073 Менеджмент</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів — 3		1-й	1-й
Загальна кількість годин — 120		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,5 самостійної роботи студента – 6,6	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень	Лекції	
		20 год.	4 год.
		Практичні	
		20 год.	10 год.
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
		70 год.	96 год.
Індивідуальні завдання: 10 год.			
Вид контролю: залік			
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): - Управління трудовими ресурсами та змістом робіт.			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. **Мета** викладання навчальної дисципліни «*Механізми державного управління в галузі освіти*»: сформувати і поглибити в здобувачів вищої освіти цілісне уявлення про управління освітянською галуззю; сформувати в студентів фундаментальні знання та відповідні компетентності щодо механізмів державного управління в галузі освіти, їх становлення, функціонування та розвиток.

2.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «*Механізми державного управління в галузі освіти*» є:

- формувати у здобувачів вищої освіти цілісне розуміння механізмів і специфіки функціонування галузі освіти;
- систематизувати наявні у студентів знання про освітні системи;
- висвітлити здобувачам вищої освіти основні механізми, принципи, методи та функції державно-громадського управління в галузі освіти;
- навчити студентів аналізувати проблеми управління в галузі освіти;

- організовувати самостійну роботу студентів із вивчення теорії та практики управління в галузі освіти;
- навчити враховувати особливості та вимоги менеджменту у створенні ефективних моделей управління закладом освіти.

Вивчення дисципліни готує майбутніх фахівців до вирішення наступних завдань управлінської і професійно-педагогічної діяльності:

- застосовувати сучасні механізми управління в галузі освіти на практиці;
- підвищувати продуктивність функціонування закладів освіти;
- проводити рефлексію власної управлінської, професійно-педагогічної діяльності та вибирати оптимальну стратегію підвищення своєї кваліфікації.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(базуються на результатах навчання,
визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти наступними **компетентностями**:

загальними:

ЗК 07. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

Фаховими (спеціальними):

ФК 01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ФК 02. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ФК 05. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

Очікувані результати навчання:

ПРН 03. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН 05. Планувати діяльність організації в стратегічному і тактичному розрізах.

ПРН 06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень у непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування і соціальну відповідальність.

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 15. Вміти формувати ефективну систему трудових відносин, управляти персоналом відповідно до діючого законодавства та етики ділового спілкування, створювати умови для розвитку персоналу навчального закладу.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

СТАНОВЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Тема 1. Загальна характеристика галузі освіти.

Визначення поняття «управління» та «менеджменту». Освіта як джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства і об'єкт управління. Глобальні світові

зміни, що впливають на розвиток освіти в Україні. Проблеми модернізації вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Ціннісна характеристика освіти. Освіта як цінність суспільства. Освіта як цінність особистості. Освіта – система закладів освіти (державних і недержавних), які відрізняються за різними параметрами, зокрема за рівнем і профілем, а також специфікою управління.

Тема 2. Система управління в галузі освіти України.

Національна система освіти, її структурні складові. Система органів державного управління освітою в Україні. Управління структурними складовими галузі освіти. Функції управління освітою. Особливості функціонування системи дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та позашкільної освіти в сучасних умовах. Особливості та тенденції розвитку системи освіти України.

Тема 3. Державне управління освітою як галузь соціального управління.

Державне управління освітою як галузь соціального управління і державної діяльності. Сутнісні характеристики державного управління освітою. Основні категорії державного управління освітою. Мета, завдання і функції управління в галузі освіти. Державна освітня політика. Тенденції змін у державному управлінні освітою. Законодавче і нормативне забезпечення функціонування і розвитку освіти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Тема 4. Процес управління освітою.

Сутність процесу управління в галузі освіти. Управлінські рішення в органах управління освітою. Ознаки управлінського рішення. Види рішень. Основні вимоги до управлінських рішень. Технологія підготовки, прийняття та організації виконання управлінських рішень. Моделі управління освітою. Сучасні світові тенденції упровадження освітнього менеджменту та державно-громадського управління освітою. Інформаційно-аналітична робота в освіті.

Тема 5. Механізми і методи управління в галузі освіти.

Поняття “механізми управління в галузі освіти”. Сутність механізмів і методів управління в галузі освіти. Становлення, функціонування та розвиток механізмів державного управління в галузі освіти. Переконавання і примушування як загальні методи і складові механізмів управління освітою. Адміністративні механізми і методи управління в галузі освіти. Соціально-психологічні методи. Економічні методи. Правові форми вираження методів і механізмів управління освітою.

Тема 6. Принципи управління в галузі освіти.

Принципи управління в галузі освіти - фундаментальні, науково обґрунтовані, а також законодавчо закріплені положення, відповідно до яких будується і функціонує система державного управління освітою. Класифікація принципів управління освітою. Сутність та функції принципів управління. Принципи управління – синтез і відображення об'єктивності законів суспільного розвитку, характерних рис соціального управління. Вплив принципів управління на всю систему управління в галузі освіти: цілі, методи, структуру, процес.

Тема 7. Механізми підготовки та організації виконання управлінських рішень у галузі освіти.

Технологічність підготовки, прийняття та організації виконання управлінських рішень. Механізм розробки управлінського рішення. Розробка управлінського рішення - творча діяльність суб'єкта управління. Механізми та моделі управління освітою. Сучасні світові тенденції упровадження освітнього менеджменту та державно-громадських механізмів управління освітою. Компетентність і обґрунтованість управлінських рішень. Інформаційно-аналітична робота в контексті механізмів державного управління в галузі освіти.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

Тема 8. Механізми кадрового забезпечення в галузі освіти.

Кадрова ситуація у сфері освіти: стан і тенденції розвитку. Механізм підготовки педагогічних і науково-педагогічних кадрів. Мета і завдання кадрової політики. Підвищення якості кадрового потенціалу в галузі освіти. Механізми кадрової політики в освіті у сучасних умовах.

Тема 9. Державне регулювання інноваційного розвитку в галузі освіти.

Формування стратегії розвитку галузі освіти. Технології підготовки та впровадження стратегічних документів. Державне регулювання механізмами інноваційного розвитку освіти. Суб'єкти Державної інноваційної політики. Центральні та регіональні органи управління освітою.

Тема 10. Механізми управління міжнародною діяльністю в галузі освіти.

Основні напрями розвитку системи вищої освіти в контексті інтеграції в європейський освітній простір. Механізми міжнародного співробітництва. Мета та напрями міжнародного співробітництва. Науково обґрунтоване прогнозування й відпрацювання механізмів і напрямів міжнародного співробітництва українських навчальних закладів та інших інституцій освіти. Суб'єкти управління міжнародним співробітництвом у галузі освіти. Міжнародні організації, освітні проекти і програми.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТАНОВЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ												
<i>Тема 1.</i> Загальна характеристика освіти.	12	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	8
<i>Тема 2.</i> Система управління в галузі освіти України.	12	2	2	-	-	8	11	-	1	-	-	8
<i>Тема 3.</i> Державне управління освітою як галузь соціального управління.	12	2	2	-	-	6	14	1	1	-	-	10
Разом – за змістовим модулем 1	36	6	6	-	-	20	36	2	3	-	-	26
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.												
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ												
<i>Тема 4.</i> Процес управління освітою.	10	2	2	-	-	7	10	1	1	-	-	10
<i>Тема 5.</i> Механізми і методи управління в галузі освіти.	10	2	2	-	-	8	10	-	1	-	-	10
<i>Тема 6.</i> Принципи управління в галузі освіти.	12	2	2	-	-	7	12	-	1	-	-	10
<i>Тема 7.</i> Механізми підготовки та організації виконання управлінських рішень у галузі освіти.	12	2	2	-	-	8	12	-	1	-	-	10
Разом – за змістовим модулем 2	44	8	8	-	-	30	44	1	4	-	-	40
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.												
МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ												
<i>Тема 8.</i> Механізми кадрового забезпечення в галузі освіти.	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	10
<i>Тема 9.</i> Державне регулювання інноваційного розвитку в галузі освіти.	10	2	2	-	-	7	10	-	1	-	-	10
<i>Тема 10.</i> Механізми управління міжнародною діяльністю в галузі освіти.	10	2	2	-	-	7	10	-	1	-	-	10
Разом – за змістовим модулем 3	30	6	6	-	-	20	30	1	3	-	-	30
Усього годин	110	20	20	-	-	70	110	4	10	-	-	96
МОДУЛЬ 2												
<i>ІНДЗ</i>	10	-	-	-	10	-	10	-	-	-	10	-
Усього годин	120	20	20	-	10	70	120	4	10	-	10	96

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		1	2
1.	Механізм та особливості функціонування системи дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та позашкільної освіти в сучасних умовах.	2	1
2.	Заклад освіти як об'єкт управління.	2	1
3.	Централізація і децентралізація управління в галузі освіти.	2	1
4.	Моделювання організаційно-функціональної структури управління освітою з урахуванням вертикальних і горизонтальних зв'язків.	2	1
5.	Розвиток принципів відкритості і прозорості діяльності органів державного управління в галузі освіти.	2	1
6.	Механізми управлінської діяльності у закладі освіти.	2	1
7.	Проектування організації виконання управлінських рішень у галузі освіти.	2	1
8.	Кадрова ситуація у галузі освіти: стан, тенденції розвитку.	2	1
9.	Побудова сучасного механізму управління освітою як стратегічний шлях до підвищення рівня і якості управлінської діяльності в галузі освіти.	2	1
10.	Механізми міжнародної діяльності в галузі освіти.	2	1
Разом		20* год.	10 год.

Примітка: 20/10 – денна форма/ заочна форма навчання*

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		1	2
1.	Провідні тенденції і актуальні проблеми управління освітою в нових умовах розвитку світової спільноти.	6	8
2.	Сучасна система освіти в Україні: механізми державно-громадської регуляції.	8	8
3.	Український та західний дискурси теорії і практики управління освітою.	6	10
4.	Управління системою освіти як галуззю соціально-економічної діяльності.	7	10
5.	Механізми, закони та система принципів управлінської діяльності в галузі освіти.	8	10
6.	Механізми державно-громадського управління освітою.	7	10
7.	Сучасні механізми взаємодії держави і громадянського суспільства в контексті підготовки управлінських рішень.	8	10
8.	Механізм соціального партнерства як умова підвищення якості кадрового забезпечення в галузі освіти.	6	10
9.	Механізми, засоби і методи державного регулювання інноваційного розвитку освіти .	7	10
10.	Механізми управління міжнародним співробітництвом у галузі освіти.	7	10
Разом		70* год.	96 год.

Примітка: 70/96 – денна форма/ заочна форма навчання*

8. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Кожен здобувач вищої освіти виконує дві письмові роботи (на вибір).

Письмові роботи виконуються згідно наступних завдань:

1. Підготувати рецензію (формат А4, обсягом 1-2 сторінки) на Проект рішення колегії МОН України "Про підсумки розвитку загальної середньої та дошкільної освіти у 2006-2007 навчальному році та завдання на наступний навчальний рік, спрямовані на виконання законодавства України щодо функціонування та розвитку освіти".

2. Розробити анотації на міжнародні організації, установи, фонди, які надають благодійну допомогу в галузі освіти.

3. Проаналізувати практику застосування принципів відкритості і прозорості роботи центральних органів управління освітою (формат А4, обсягом 2-3 сторінки) .

4. Побудувати авторську модель управління освітою на засадах децентралізації, освітнього менеджменту, маркетингу, ідей державно-громадського управління (формат А4, обсягом 2-3 сторінки).

Здобувач вищої освіти звітує про виконання індивідуального завдання під час здійснення підсумкового контролю у вигляді відповіді на усні запитання викладача.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «*Механізми державного управління в галузі освіти*» використовують наступні методи навчання:

МН1 – словесний метод (лекція, співбесіда, дискусія тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань).

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

10. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань з дисципліни викладач здійснює за рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюють за 100-бальною шкалою.

Методи оцінювання:

МО2 – усне або письмове опитування;

МО4 – тестування;

МО5 – командні проекти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист практичних робіт;

МО10 – залік.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента під час оцінювання результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

- виконання усіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина засвоєння та характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних та інших інформаційних джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються, в їхньому взаємозв'язку та розвитку;

- характер відповідей на запропоновані питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність, повнота тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення для вирішення практичних завдань.

11. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Діагностика результатів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється з використанням таких засобів:

- залік;
- реферат;
- підсумковий тест;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.
- виконання творчих завдань (науково-дослідних завдань і розробок).

12. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Контроль за процесом засвоєння студентами курсу та якістю знань здійснюватиметься у ході поточного та підсумкового контролю. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. Поточний контроль передбачає:

- перевірку знань студентів у ході практичних занять (усні відповіді, виконання презентацій, виконання навчально-дослідних завдань, проєктів, перевірка письмових завдань самостійної підготовки);
- представлення проєкту, за темою передбаченими змістовими модулями.

Виконання індивідуального проєкту з вивчення курсу оцінюються за 10 бальною шкалою.

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	ПК (залік)	Сума
ЗМ 1			ЗМ 2				ЗМ 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	10	40	100
Модульний контроль – 3			Модульний контроль – 4				Модульний контроль – 3					

T1, T2... T4 – теми змістових модулів.

Сумарна максимальна кількість балів з навчальної дисципліни: 100 балів (50 балів – за практичні заняття, самостійну роботу та модульний контроль, 10 балів – ІНДЗ, 40 балів – залік).

Робота здобувачів на практичних заняттях оцінюється за п'ятибальною шкалою:

- перевірка готовності студентів до виконання практичних робіт, своєчасне виконання та захист – 2 бали;
- виконання самостійної роботи – 2 бали.

14. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- навчально-методичні матеріали з курсу;
- опорний конспект лекцій (електронний варіант);
- комплексні контрольні завдання, візуальна презентація курсу, набір інтерактивних завдань.

15. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте зміст державного управління освітою як галузі соціального управління і державної діяльності.
2. Охарактеризуйте цільове призначення і повноваження органів управління освітою кожного рівня.
3. Які чинники впливають на зміст державного управління освітою? Назвіть зміни в системі державного управління освітою.
4. Сутність та основні риси державної освітньої політики України.
5. Виділіть і обґрунтуйте основні підходи до вдосконалення діяльності закладу освіти (Закладу вищої освіти).
6. Доведіть, що освіта як соціальний інститут не лише залежить від соціальних потреб, але й істотно впливає на стан суспільства.
7. Охарактеризуйте механізми вироблення освітньої політики в Україні.
8. Визначте механізми та шляхи вирішення сучасних проблем вищої освіти: а) якість освіти не відповідає сучасним вимогам; б) прагматична орієнтація освіти на шкоду розвитку особистості (за вибором).
9. Розкрийте сутність інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських рішень, системи інформаційного забезпечення діяльності органу управління освітою, наведіть види та вимоги до інформації.
10. Охарактеризуйте позитивні і негативні риси централізованого і децентралізованого механізму управління. У чому полягає основна проблема вибору механізму управління?
11. Проаналізуйте функції та повноваження органів державного управління освітою. Сформулюйте рекомендації щодо їх модернізації.
12. Сформулюйте визначення поняття "управлінське рішення", назвіть його ознаки та види.
13. Які проблеми і перспективи системи підготовки керівників освіти в Україні? Відповідь обґрунтуйте.
14. Розкрийте сутність понять "мета і місія управління в галузі освіти", їх роль у процесі управління, а також понять "дерево цілей", "управління від досягнутого", "управління за цілями".
15. Виділіть основні чинники, що заважають ефективному процесу формування дієвої освітньої політики України. Відповідь обґрунтуйте.
16. Розкрийте зміст механізму взаємозв'язків між навчальними закладами та органами державної влади та місцевого самоврядування.
17. Які Вам відомі проблеми розвитку приватного сектору вищої освіти та управління цим сектором? Відповідь обґрунтуйте.

18. Назвіть види нормативних актів, які регулюють механізм функціонування галузі освіти.
19. Який вплив здійснюють процеси глобалізації на розвиток освітніх систем? Свою думку обґрунтуйте.
20. Державно-громадське регулювання державного і недержавного секторів в освітній галузі.
21. Які чинники впливають на зміст державного управління освітою? Назвіть зміни в системі державного управління освітою.
22. Обґрунтуйте позитивні і негативні наслідки відмови від диплома єдиного державного зразка, виведення на ринок дипломів різних навчальних закладів, визначення рейтингу ЗВО.
23. Розкрийте змісти пріоритетних напрямів міжнародного співробітництва в галузі освіти.
24. Схарактеризуйте механізм, функції та повноваження органів державного управління в галузі освіти?
25. Розкрийте сутність поняття "механізми управління в галузі освіти".
26. Сформулюйте визначення поняття "управлінське рішення", назвіть його ознаки, види відповідно до класифікації.
27. Які Ви знаєте механізми державного управління якістю освіти? Охарактеризуйте їх.
28. Розкрийте сутність процесу управління освітою.
29. Обґрунтуйте тезу: "освіта - відкрита, динамічна й водночас консервативна система".
30. Охарактеризуйте кадрову ситуацію, тенденції розвитку кадрового забезпечення в системі дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти.
31. Обґрунтуйте зміст державно-громадської системи управління освітою в Україні.
32. Розкрийте механізми здійснення інноваційної діяльності в галузі освіти.
33. Сформулюйте дефініцію принципу управління освітою. Яке значення мають принципи управління для управлінської діяльності?
34. Розкрийте зміст зв'язку між метою, функціями, принципами і механізмами управління?
35. Назвіть механізми посилення інноваційного потенціалу суб'єктів управління освітою.
36. Стратегічне планування як необхідна складова управління освітою.
37. Розкрийте характерні особливості державної освітянської політики.
38. Сутність поняття "стратегія". Основні види стратегій.
39. Які основні механізми впровадження державної освітньої політики? Розкрийте їх зміст.
40. Охарактеризуйте систему підготовки педагогічних і науково-педагогічних кадрів, тенденції її розвитку. Які чинники сприяють підвищенню якості кадрового потенціалу в галузі освіти?
41. Розкрийте суть, значення і специфіку механізмів державного управління в галузі освіти?
42. Яке значення має законодавче і нормативне забезпечення функціонування і розвитку освіти? Які основні правові документи освітянської галузі?
43. Охарактеризуйте основні механізми державного управління в галузі освіти.
44. Розкрийте механізми самоуправління (самоорганізації) органу (структурного підрозділу) державного управління в галузі освіти.
45. У чому полягає державна політика щодо реформування освіти? Відповідь обґрунтуйте.
46. Охарактеризуйте систему освіти в Україні.

47. Проаналізуйте структуру державного управління освітою. За яких умов виникає потреба в державному регулюванні освітньої сфери? Які механізми такого регулювання?
48. Якими є сутність і переваги стратегічного управління, механізми його здійснення?
49. Розкрийте сутність процесу управління освітою, його змістовий, організаційний та технологічний аспекти.
50. Обґрунтуйте залежність ефективності управління від його децентралізації, залучення об'єктів управління до виконання спільних завдань.
51. В останні роки загострилася проблема ліквідації закладів вищої освіти. Чим вона зумовлена і як її слід вирішувати?
52. Змодельуйте систему соціальних механізмів (економічних, управлінських, соціокультурних, громадських тощо) подолання кризового стану освіти в Україні.
53. Розкрийте сутність та функції принципів управління освітою.
54. Наведіть визначення поняття "державне управління в галузі освіти". Які особливості державного управління освітою?
55. Охарактеризуйте суть міжнародного співробітництва в галузі освіти: дослідження, обміни, гранти, позики, стипендії.
56. Обґрунтуйте доцільність упровадження маркетингу в діяльність освітньої галузі.
57. Які механізми управління освітою доцільно застосовувати в період змін? Відповідь поясніть.
58. Сформулюйте мету та виділіть основні напрями міжнародного співробітництва в галузі освіти.
59. Основні принципи організації інформаційного забезпечення управління освітою.
60. Чому освіта, наука поки що не впливають на процеси суспільної трансформації? Відповідь обґрунтуйте.
61. Розкрийте зміст основних категорій державного управління в галузі освіти, характерні особливості управлінських понять: "організація", "управління", "механізм", "менеджмент", "керівництво", "адміністративне управління".
62. Наведіть схему здійснення механізму детермінації державного управління освітою соціально-політичною природою.
63. Управлінські рішення в органах управління освітою. Який механізм їх підготовки, прийняття та організації виконання?
64. Розкрийте зміст, механізми і методи реалізації окремих управлінських функцій.
65. Змодельуйте організаційно-функціональну структуру управління, враховуючи функції, вертикальні і горизонтальні зв'язки.
66. Чим зумовлено введення принципу "реалізації навчання впродовж усього життя"? Відповідь обґрунтуйте.
67. Охарактеризуйте зміст та значення принципів державного управління в галузі освіти.
68. Визначте перспективні напрями розвитку освітніх систем.
69. Які Вам відомі напрями соціального партнерства в освітній галузі? Розкрийте їх зміст.
70. Розкрийте суть, значення і специфіку соціально-психологічних методів управління в галузі освіти?
71. Які Ви знаєте механізми державного управління якістю освіти? Охарактеризуйте їх.
72. Яким чином впливають органи місцевого самоврядування на управління освітою? Відповідь поясніть.
73. Охарактеризуйте ключові критерії сучасної кадрової політики у сфері освіти, її глобальні імперативи.

74. Які чинники впливають на зміст державного управління освітою? Назвіть зміни в системі державного управління освітою.
75. У чому суть інформаційно-аналітичної роботи в галузі освіти. Відповідь поясніть.
76. Розкрийте сутність та спрямованість інновацій у менеджменті освітньої діяльності.
77. Поняття та зміст загальної стратегії розвитку освіти, основні напрями реформування системи освіти України.
78. Які функції та повноваження органів управління освітою: центральних, регіональних, місцевих?
79. Розкрийте суть, значення і специфіку адміністративних механізмів і методів управління в галузі освіти.
80. Які Ви знаєте механізми державного управління якістю освіти? Охарактеризуйте їх.
81. Охарактеризуйте суть міжнародного співробітництва в освіті: дослідження, обміни, гранти, позики, стипендії.
82. Охарактеризуйте процеси функціонування і розвитку об'єктів управління освітою, перехід з одного режиму в інший, основні стратегії розвитку освіти, стадії розробки програм розвитку.
83. Розкрийте зміст зв'язку між метою, функціями, принципами і методами управління?
84. Наведіть визначення державної освітянської політики. Які її характерні особливості? Механізми реалізації?
85. Розкрийте сутність інноваційної діяльності, державної інноваційної політики у сфері освіти, охарактеризуйте методологічну базу формування та проведення державної інноваційної політики.
86. Обґрунтуйте зміст державно-громадської системи управління освітою в Україні.
87. У чому полягає державна політика щодо реформування освіти? Відповідь обґрунтуйте.
88. Розкрийте суть, значення і специфіку адміністративних методів управління в освіті.
89. Змодельуйте систему соціальних механізмів (економічних, управлінських, соціокультурних, громадських тощо) подолання кризового стану освіти в Україні.
90. Яким чином взаємопов'язані якість освіти і конкуренція в освітній галузі? Відповідь обґрунтуйте.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бабенко Т. Формування особистості менеджера освіти / Т. Бабенко // Директор школи. – 2013. – № 21 – 22. – С. 3–56.
2. Бакуменко В.Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : Монографія / В.Д. Бакуменко; Редкол. : В. М. Князев, П. І. Надолішній, М. І. Мельник та ін. – К. : Вид-во УАДУ, 2009. – 328 с.
3. Білова В. Педагогічний менеджмент: поняття і теоретичні засади / В.Білова // Рідна школа. – 2007. – № 2. – С. 26-29.
4. Васильченко В. Фактори формування управлінської культури керівника сучасної школи / В. Васильченко // Управління школою. – 2005. – № 28-29. – С. 16–20.
5. Ващенко Л. Управління інноваційними процесами [в загальноосвітніх навчальних закладах] / Л.Ващенко // Директор школи. – 2007. - № 23-24. – С. 3–12.
6. Ващук С. Ефективні технології управлінської діяльності / С.Ващук // Директор школи. – 2004. – № 40. – С. 4–7.
7. Воронько О.А. Керівні кадри : державна політика та система управління : Навч. посібник. – К. : Вид-во УАДУ, 2012. – 156 с.
8. Генсон М. Керування освітою та організаційна поведінка / М. Генсон. – Львів : Літопис, 2014. – 206 с.
9. Гнатюк Д. Системний підхід у практиці управління школою / Д.Гнатюк // Директор школи. – 2008. – № 9. – С. 47-64.
10. Губа А. Освітній менеджмент як складова сучасної педагогічної культури / А.Губа // Новий колегіум. – 2009. – № 5. – С. 33–35
11. Даниленко Л. Інноваційний освітній менеджмент / Л.Даниленко. – К. : Главник, 2006. – 144 с.
12. Даценко О. Моделювання в теорії та практиці управління освітніми організаціями / О.Даценко // Директор школи. – 2015. – № 22. – С. 3–13.
13. Державне управління : основи теорії історія і практика : Навчальний посібник / За заг. ред. П. І. Надолішнього, В. Д. Бакуменка. – Одеса : ОРІДУ НАДУ Магістр, 2009. – 394 с.
14. Державне управління в умовах інтеграції України в Європейський Союз : Матеріали наук.-практ. конф. / За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К. : Вид-во УАДУ, 2009. – 392 с.
15. Дегтяр А.О. Державно-управлінські рішення : інформаційно-аналітичне та організаційне забезпечення : Моногр. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ Магістр, 2011. – 224 с.
16. Дзвінчук Д. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство / Д. Дзвінчук. – К. : ЗАТ "Нічлава", 2009. – 239 с.
17. Дзвінчук Д. І. Психологічні основи ефективного управління : Навч. посібник. – К. : ЗАТ НІЧЛАВА, 2010. – 280 с.
18. Дмитрук А. Соціонічні особливості менеджменту керівників освітніх закладів / А.Дмитрук // Практична психологія та соціальна робота. – 2007. – № 3. – С. 65–68.
19. Ефективність державного управління: Моногр. / Ю.М. Бажал, О.І. Кілієвич, О.В. Мертенс та ін.; За заг. ред. І. Розпугенка. - К.: Вид-во "К.І.С", 2002. – 302 с.
20. Жерносек І. Науково-методична управлінська культура керівника ЗНЗ / І.Жерносек // Шлях освіти. – 2012. – № 3. – С. 23–31.
21. Зима В. Управлінська комунікація та специфіка управлінського спілкування як основа успішної діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу / В.Зима // Гуманітарний вісник: наук.-метод. зб. – Переяслав-Хмельницький, 2006. – спецвипуск. – С. 178–185.

22. Карамушка Л. Принципи гуманізації управління як один з провідних принципів освітнього менеджменту / Л.Карамушка // Освіта і управління. – 2002. – № 4. – С. 41–60.
23. Королюк С. Управлінська культура керівника школи / С.Королюк // Директор школи. – 2013. – № 37 – 38. – С. 4–5.
24. Кравченко Л. Комплекс особистісних технологій само презентації менеджера освіти / Л.Кравченко // Вісник Львівського ун-ту. Сер. Педагогічна. – Львів, 2015. – Вип. 22. – С. 84–92.
25. Кремень В.Г. Філософія управління : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.Г. Кремень, С.М. Пазиніч, О.С. Пономарьов. – К. : Знання України, 2007. – 360 с.
26. Крисюк С. В. Державне управління освітою : навч. посіб. / С. В. Крисюк. – К. : НАДУ, 2009. - К. : УАДУ, 2015. – 304 с.
27. Луговий В. І. Управління освітою : навч. посіб. / В. І. Луговий. – К. : УАДУ, 2016. - 304 с.
28. Лукіна Т.О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні / Т.О. Лукіна. – К. : Вид-во НАДУ, 2011. – 292 с.
29. Малиновський В.Я. Державне управління : Навчальний посібник. – Луцьк : Вежа, 2008. – 558 с.
30. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті / О.І.Мармаза. – Х. : Основа, 2009. – 448 с.
31. Мартиненко В.М. Інноваційна стратегія демократичного розвитку України : від місцевої демократії до демократичної держави : Моногр. – Х. : Константа, 2004. – 231 с.
32. Маслікова І. Моніторингова система освітнього менеджменту / І.Маслікова. – Х. : Основа, 2008. – 144 с.
33. Ніколаєнко С. М. Вища освіта – джерело соціально-економічного і культурного розвитку суспільства / С. М. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2005. – 319 с.
34. Ніколаєнко С. М. Стратегія розвитку освіти: початок ХХІ століття / С. М. Ніколаєнко. – К. : Знання, 2009. – 253 с.
35. Огнев'юк В. О. Стратегія розвитку освіти: методи і механізми / В. О. Огнев'юк. – К. : ІСДО, 2012. – 100 с.
36. Освіта України : нормативно-правові документи. – К. : Міленіум, 2016. – 472 с.
37. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу. – Тернопіль : Вид-во ТДПУ ім. В.Гнатюка, 2009. – 147 с.
38. Стратегія реформування освіти в країні: Рекомендації з освітньої політики. – К. : К.І.С., 2003. – 296 с.
39. Управління людськими ресурсами: філософські засади : Навч.посіб. / В.Г. Воронкова, А.Г. Беліченко, О.М. Попов та ін.; За ред. В.Г. Воронкової. – К.: ВД Професіонал, 2006. – 576 с.
40. Фуллан М. Сили змін. Вимірювання глибини освітніх реформ / М. Фуллан. – Львів : Літопис, 2010. – Ч. 1. – 269 с.
41. Фуллан М. Сили змін. Вимірювання глибини освітніх реформ / М. Фуллан. – Львів : Літопис, 2010. – Ч. 2 (Продовження). – 162 с.
42. Якісна освіта – запорука самореалізації особистості / за заг. ред. С. М. Ніколаєнка, В. В. Тесленка. - К. : Пед. преса, 2015. – 176 с.

Допоміжна

1. Белий В. Сучасний освітній менеджмент: профанація чи впровадження / В.Белий // Відкритий урок. – 2009. – № 6. – С. 8–11.
2. Гошко А.О. Контури нового управлінського курсу трансформації України / А.О. Гошко, Г.А. Дмитренко, В.М. Князєв. – К., 2015. – 176 с.
3. Грицяк І.А. Управління в Європейському Союзі : теоретичні засади: Монографія. – К. : Вид-во НАДУ, 2014. – 238 с.
4. Громовий В. Менеджмент інновацій: Управління школою / В. Громовий // Директор школи. – 2002. – № 37. – С. 2–4.

5. Державне управління : Навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко; за ред. А.Ф. Мельник. – К. : Знання, 2008. – 342 с.
6. Державне управління : Слов.-довід. / Уклад. : В.Д. Бакуменко (кер. творч. кол.), Д.О. Безносенко, І. М. Варзар, В.М. Князєв, С.О. Кравченко, Л.Г. Штика; За заг. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. – К. : Вид-во УАДУ, 2017. – 228 с.
7. Державне управління: філософські, світоглядні та методологічні проблеми : Монографія. / Кол. авт.; За ред. д-ра філос. наук, проф. В.М. Князева. – К. : Вид-во НАДУ; Міленіум, 2014. – 320 с.
8. Дзвінчук Д. І. Освіта в історико-філософському вимірі: тенденції розвитку та управління : Монографія. – К. : Нічлава, 2009. – 378 с.
9. Енциклопедія освіти. - К. : АПН України, Юрінком Інтер, 2008.
10. Європейські принципи державного управління / Пер. з англ. О.Ю. Куленкової. – К. : Вид-во УАДУ, 2000. – 52 с.
11. Калініна Л. Культура як цивілізаційний феномен в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом / Л.Калініна, Г.Калініна // Освіта і управління. – 2010. – № 2 – 3. – С. 70–78.
12. Лазор О.Я. Місцеве управління : поняття, терміни, визначення : Словник-довідник / О.Я. Лазор, О.Д. Лазор. – Л. : ЛРІДУ УАДУ, 2003. – 366 с.
13. Менеджмент в державному управлінні : Навч. посіб. / В.П. Петков, О.О. Соломенчук, С.В. Петков; За заг. ред. д-ра юрид. наук В.П. Петкова. – Запоріжжя : Юрид. ін-т МВС України, 2007. – 303 с.
14. Ніколаєнко С. М. Освіта і наука: Законодавчі та методологічні основи : навч. посіб. / С. М. Ніколаєнко. - К. : ІВЦ "Політехніка", 2011. – 280 с.
15. Оболенський О. Ю. Державна служба : Підручник. – К. : КНЕУ, 2008. – 472 с.
16. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління. – К. : Академвидав, 2014. – 568 с.
17. Павловський М. А. Стратегія розвитку суспільства : Україна і світ (економіка, політологія, соціологія). – К. : Техніка, 2013. – 312 с.
18. Пахомова Т. І. Державна служба : система і особистість : Монографія. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – 410 с.
19. Пашко Л. А. Людські ресурси у сфері державного управління : теоретико-методологічні засади оцінювання : Монографія.– К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 236 с.
20. Скуратівський В. Гуманітарна політика в Україні : Навч. посіб. / В. Скуратівський, В. Трощинський, С. Чукут. – К. : Вид-во УАДУ; Вид-во Міленіум, 2002. – 262 с.
21. Фаренік С. А. Управління соціальними процесами : побудова та реалізація соціальних моделей : Монографія. – К. : Вид-во УАДУ, 2003. – 368 с.
22. Цветков В. В. Демократія і державне управління : теорія, методологія, практика : монографія / В. В. Цветков. – К. : ТОВ Вид-во Юридична думка, 2013. – 336 с.

Інформаційні (Інтернет) ресурси

1. Навчальні матеріали он-лайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/pedagogika/>
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mon.gov.ua.
3. Освіта.ua – усе про освіту в Україні та за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/>
4. Сайт бібліотеки ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.edu.yar.ru/ www.nduv.gov.ua/russian/navigator/index.html
5. Сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.education.gov.ua

Робоча програма **ВК 05. Механізми державного управління в галузі освіти**
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ - 20__ навчальний рік на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20 __ року № ____

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “ ____ ” _____ 20 __ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма **ВК 05. Механізми державного управління в галузі освіти**
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ - 20__ навчальний рік на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20 __ року № ____

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “ ____ ” _____ 20 __ року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма **ВК 05. Механізми державного управління в галузі освіти**
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ - 20__ навчальний рік на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма **ВК 05. Механізми державного управління в галузі освіти**
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__ - 20__ навчальний рік на засіданні кафедри педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)